

Dansk Folkeparti
Det Konservative Folkeparti
Det Radikale Venstre
Enhedslisten
Socialdemokraterne
Socialistisk Folkeparti
Venstre

18. august 2006
2614

Uddannelsesinstitutionernes afgift til COPY-DAN eksploderer

En række af de undertegnede foreninger og sammenslutninger, der repræsenterer de fleste af landets uddannelsesinstitutioner fra ungdomsuddannelsesniveau til universitetsniveau, står aktuelt over for – eller er i gang med – forhandlinger med COPY-DAN om fornyelse af aftaler om kopiering af ophavsretligt beskyttet materiale og om den fremtidige betaling for anvendelsen af kopier i undervisningen. Under et betaler undertegnede institutionsområder p.t. ca. 50 mio. kr. årligt, men står over for en stigning til ca. 100 mio. kr.

Hertil kommer yderligere en forøgelse på 50% af afgiften til 150 mio. kr., såfremt uddannelsesinstitutioner vil benytte sig af teknologi i undervisningen og i denne forbindelse tegne en såkaldt indscanningsaftale med COPY-DAN, der lovliggør, at materialer og opgaver lægges på nettet.

Institutionerne har selvsagt ingen mulighed for at afholde denne udgift uden at foretage tilsvarende voldsomme besparelser på andre områder, og institutionerne har ikke mulighed for at overvælte merudgiften på de studerende.

Naturligvis skal rettighedshaverne skal have betaling for anvendelsen af deres værker, men de krav, uddannelsesinstitutionerne nu stilles over for, er uholdbare.

Forhandlingerne er ulige

COPY-DAN har en lovbeskyttet monopolstatus. Uddannelsesinstitutionerne kan ikke købe mulighed for at kopiere andre steder end hos COPY-DAN. En sådan monopolstatus skal forvaltes med balanceret hensyntagen til begge parter, men i praksis har uddannelsesinstitutionerne ikke anden mulighed end at betale, hvad COPY-DAN forlanger. Denne praksis benytter COPY-DAN i øjeblikket til generelt at stille krav om en stigning af betalingen på mellem 50 og 200% – og 300%, hvis indscanningsaftaler medregnes.

Endvidere er forhandlingerne ulige på det ressourcemæssige plan. De institutioner, der skal indgå aftalerne, møder et magtfuldt forhandlingsapparat. COPY-DAN kan som lobbyorganisation vælge at investere en hel del af de midler, den opkræver hos brugerne, i rådgivning, der stiller COPY-DAN ekstra stærkt over for de offentlige uddannelsesinstitutioner, der har langt færre ressourcer til rådighed for forhandlinger med COPY-DAN.

Institutionerne kan ikke påvirke betalingen

I modsætning til tidligere ønsker COPY-DAN fremover kun at indgå aftaler om kopiering, der afregnes i betaling pr. elev eller studerende. Dermed vil den enkelte institution miste muligheden for at prioritere informationsforbruget ved for eksempel indkøb af bøger frem for brug af kopier.

COPY-DAN har ensidigt fastsat prisen pr. beskyttet side. Denne pris pristalsreguleres, men kan i øvrigt ikke forhandles og er altså upåvirket fx af teknologiske forhold mv.

Det kan på flere områder konstateres, at en stigende andel af kopierne indeholder beskyttet materiale, hvilket udløser krav fra COPY-DAN om stigende betaling.

Endelig stiller COPY-DAN krav om betaling, som muligvis juridisk kan forsvares (eller i hvert fald diskuteres), men som ud fra en almindelig skatteydernesvinkel ligner, at der skal betales to gange for den samme ydelse. Eksempelvis skal institutionerne betale for brug af eksamensopgaver, der er udarbejdet af ministeriet eller af institutionernes egne medarbejdere, for brug af lærernes undervisningsnoter i forhold til, hvor mange studerende der kigger på en given overhead osv. Endelig virker det påfaldende, at der med statsmidler skal betales for materiale udarbejdet af offentligt ansatte lærere og forskere i deres arbejdstid.

Uddannelsesinstitutionerne står således i en situation, hvor der forhandles med udgangspunkt i en forældet model for prisfastsættelse, hvor der ikke er alternative udbydere på markedet, og hvor man fremadrettet fratages muligheden for at påvirke størrelsen af sin betaling til COPY-DAN (forbruget). Endvidere medfører COPY-DAN's politik, at det bliver dyrt at anvende ny teknologi fx i forbindelse med fjernundervisning.

Reglerne om COPY-DAN's rettigheder er udformet ud fra et ønske om at støtte kulturen og visse erhverv. Vi ønsker med denne henvendelse at henlede opmærksomheden på, at COPY-DAN's måde at forvalte rettigheder på i praksis har væsentlige uddannelsespolitiske konsekvenser og indebærer, at en stigende del af de midler, der bevilges til uddannelse, overføres til kultur- og erhvervsstøtte.

Vi skal derfor bede jer overveje, hvordan retten til at kopiere i forbindelse med uddannelse fremover bør forvaltes og afregnes. Vi gør i den forbindelse opmærksom på, at EU eksplicit i Infosoc-direktivet har givet medlemslandene mulighed for at fastsætte særlige regler i forbindelse med uddannelse og forskning, netop fordi der er særlige interesser inden for dette område. Denne mulighed har Danmark hidtil ikke udnyttet i særligt omfang.

Men hvis det ikke er politisk muligt eller ønskeligt at begrænse COPY-DAN's prisstigninger, skal vi opfordre til, at institutionerne gennem øgede bevillinger holdes skadesløse, således at de stigende udgifter til COPY-DAN ikke betyder, at midlerne til uddannelserne – og dermed deres kvalitet – udhules.

Endvidere vil organisationerne opfordre ressortministerierne til at arbejde for, at der skabes større ligestilling i forhandlingerne mellem uddannelsesinstitutionerne og rettighedshaverne.

Med venlig hilsen

Ingo Østerskov

formand for HFI (Interesseorganisationen for handelsskolernes ledelser)

Peter Kuhlman

formand for Gymnasieskolernes Rektorforening

Poul Møller Petersen

formand for Private Gymnasier og Studenterkurser

Harald Mikkelsen

formand for CVU-Rektorkollegiet

Knud Erik Hansen

formand for Forstanderforeningen for VUC

Lars Bo Breddam

formand for AMU-forstanderne

Lars Mahler

formand for FS (Foreningen af Skoleledere ved de tekniske skoler)

Inger Margrethe Jensen

formand for Samslutningen af SOSU-ledere

Lone Severinsen

ordførende rektor for FSI (Foreningen af frie samarbejdende MVU-institutioner)

Jens Oddershede

formand for Rektorkollegiet

Niels Quist Jensen

formand for Landbrugsskolernes Forening

Sven Felding

formand for KUR (Kulturministeriets Rektorer)

c.c. Undervisningsminister Bertel Haarder
Videnskabsminister Helge Sander
Kulturminister Brian Mikkelsen
COPY-DAN